

pracy. Przeprowadzone seminarium wskazało na potrzebę, a nawet konieczność włączania do programów studiów o profilu filologicznym specjalizacji zawodowych, które zapewnią osiągnięcie wiedzy i umiejętności w zakresie sprawnego funkcjonowania na rynku pracy. Wymiernym efektem przeprowadzonego seminarium jest nawiązanie współpracy w lokalnymi pracodawcami. Seminarium, które odbyło się w dniach 21-22 kwietnia 2015 r., jest impulsem do zorganizowania kolejnych tego typu spotkań.

ANNA ŁUĆ
JUSTYNA DUDEK

Katedra Języka Polskiego KUL

KONFERENCJA
NAUCZANIE JĘZYKÓW OBCYCH
– *NOWE CZASY, STARE PROBLEMY*
LUBLIN, 13-14 LISTOPADA 2015 ROKU

W dniach 13-14 listopada 2015 roku w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II odbyła się konferencja naukowa pt. *Nauczanie języków obcych – nowe czasy, stare problemy*, której organizatorami byli: Katedra Języka Polskiego IFP KUL, Katedra Akwizycji i Dydaktyki Języków IFR KUL oraz Polskie Towarzystwo Lingwistyki Stosowanej. Celem konferencji była wymiana doświadczeń związanych z dydaktyką języków obcych, w tym języka polskiego jako obcego. Podczas spotkania zaprezentowało się 34 prelegentów, których wystąpienia można podzielić na dwa bloki tematyczne.

Pierwszą grupę stanowiły prezentacje poświęcone zagadnieniom z zakresu glottodydaktyki polonistycznej.

Konferencję rozpoczęło wystąpienie Władysława Miodunki pt. *Nauczanie polszczyzny jako języka obcego. Od realizacji zadania praktycznego do glottodydaktyki porównawczej*, w którym została przedstawiona historia glottodydaktyki polonistycznej. Referat został wzbogacony o najważniejsze pozycje bibliograficzne z zakresu nauczania języka polskiego jako obcego.

Anna Seretny w swoim wystąpieniu pt. *Stopień trudności słowa jako funkcja jego własności, czyli leksyka w perspektywie glottodydaktycznej* poruszyła problem nauczania słownictwa, proponując metody prowadzące do efektywnego poszerzenia kompetencji leksykalnych.

Ewa Lipińska skupiła się na umiejętności tworzenia wypowiedzi pisemnej w procesie nauczania języków obcych, zwracając uwagę na efektywne metody nauczania tej sprawności językowej. Zauważyła, iż jest to często pomijany aspekt w pracach metodycznych.

Beata Karpeta-Peć w referacie *Afekt vs. efekt – otwarte formy pracy z glottodydaktycznej perspektywy* przedstawiła cztery otwarte formy pracy łączące wszystkie koncepcje dydaktyczne ostatnich lat.

Przedstawieniem i omówieniem metody „Pollan” – eksperymentalnej metody nauczania języka polskiego jako obcego, opartej na metodzie Callana – zajęła się Edyta Nowosielska. W referacie pt. *Metoda Callana w nauczaniu języka polskiego. Oaza... kolejna fatamorgana?* wyjaśniła, na czym polega skuteczność omawianej metody oraz opisuje problemy pojawiające się w czasie jej transponowania, a także sposoby ich przewyżczenia.

Celem rozprawy Moniki Sitek było poddanie analizie roli francuskiej platformy e-learningowej Arche w ramach programu studiów na odległość *Érudi* w nauczaniu języka polskiego (zwłaszcza w przypadku gramatyki i rozumienia ze słuchu) na Université de Lorraine w Nancy. Autorka szukała odpowiedzi na pytania: w jaki sposób interaktywne narzędzia dostarczają informacji zwrotnej nauczycielowi? Jak wiarygodne są to dane? W jaki sposób możliwe jest ich wykorzystanie?

Z kolei Adriana Prizel-Kania i Dominika Bucko zaprezentowały referat pt. *Edukacja polonistyczna online – stan obecny oraz wyzwania na przyszłość na podstawie analizy dostępnych zasobów internetowych*, w którym szczególną uwagę poświęciły wyzwaniom i problemom związanym z przygotowaniem i prowadzeniem kursów online. Celem referatu było także przedstawienie dostępnych zasobów internetowych oraz narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnej skierowanych do osób uczących się języka polskiego.

Pracy metodą *creative writing* na lektoracie języka polskiego jako obcego zostało poświęcone wystąpienie Anny Roter-Bourkane, w którym prelegentka wyjaśniła korzyści płynące z wykorzystywania danej metody na zajęciach języka polskiego na wszystkich poziomach zaawansowania. Referat zawierał także elementy praktyczne – przykłady zajęć, w czasie których można zastosować omawianą metodę.

Kolejną prelekcją było wystąpienie Urszuli Sajkowskiej, podczas którego prelegentka zaprezentowała publikacje z serii *Edukacja – Praca – Integracja*, przeznaczone do nauczania języka polskiego jako obcego/drugiego.

Natomiast Magdalena Smoleń-Wawrzusiszyn w swoim referacie skupiła się na problemie języka polskiego w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie, dzieląc się spostrzeżeniami dotyczącymi pozycji języka polskiego w tych krajach, form edukacji w szkołach polonijnych i wynikających z nich skutków metodycznych. Podczas wystąpienia została także zaprezentowana publikacja autorstwa Anny Majewskiej-Wójcik i Magdaleny Smoleń-Wawrzusiszyn pt. *Z Anią przez Polskę*, która jest odpowiedzią na rosnące potrzeby w nauczaniu glottodydaktycznym dzieci polonijnych.

Szkolnictwem polonijnym w kontekście egzolingwalnym na przykładzie Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej zajął się Marcin Łączek. Autor przytoczył konteksty nauczania języka macierzystego i innego (drugiego lub obcego) na przykładzie języka angielskiego i języka polskiego, dokonał przeglądu najważniejszej terminologii glottodydaktycznej oraz przedstawił krótki zarys historyczny szkolnictwa polonijnego na wyżej wymienionym obszarze.

Joanna Zawadka zajęła się nad problemem dysleksji wśród uczących się języka polskiego jako obcego, podejmując próbę odpowiedzi na pytania: jakie spojrzenie na zaburzenia czytania i pisania ma glottodydaktyka oraz które aspekty opisu dysleksji są najważniejsze z punktu widzenia praktyki glottodydaktycznej?

Problemem glottodydaktyki polonistycznej na Ukrainie zajął się Jerzy Kowalewski, skupiając się na integracji polonistyki z praktyką szkolną. Prelegent zaprezentował dotychczasowe efekty obecnie realizowanych projektów MSZ oraz zmiany zachodzące w szkolnictwie polonistycznym na Ukrainie i wynikające z nich nowe podejście do nauczania języka polskiego.

Z kolei Karolina Ruta w referacie pt. *Problemy ukształtowania składniowego tekstów w języku polskim pisanych przez osoby niesłyszące* skupiła się wokół zagadnień z zakresu surdoglottodydaktyki, tj. nabywania języka przez osoby z dysfunkcją słuchu. Szczególną uwagę zwróciła na strategię uczenia się i nauczania języka narodowego niesłyszących oraz trudności, jakie napotyka osoby z dysfunkcją słuchu.

Zależności między kompetencją komunikacyjną a efektywną nauką komunikowania się na poziomie A1 oraz praktycznym aspektem nauczania języka polskiego jako obcego w Polsce zostało poświęcone wystąpienie Moniki Lis.

Prelegentka zwróciła również uwagę na rolę uczenia leksyki i selekcji materiału leksykalnego w nauczaniu glottodydaktycznym.

Natomiast Maria Elżbieta Sajeńczuk skoncentrowała się na nauczaniu języka polskiego jako obcego cudzoziemców Generacji Y, zwracając szczególną uwagę na rolę podejścia praktycznego w osiąganiu sukcesu językowego. Na przykładzie jednego z doświadczeń dydaktycznych zostało przedstawione podejście lektora do indywidualnych potrzeb studenta.

Na pytanie: tłumaczyć czy nie tłumaczyć, będące jednocześnie tytułem wystąpienia, szukała odpowiedzi Magdalena Szelc-Mays. Autorka zajęła się „piątą sprawnością”, czyli zagadnieniem tłumaczeń na języki obce zamieszczonych w podręcznikach do nauczania języka polskiego jako obcego.

Wśród zagadnień z zakresu glottodydaktyki polonistycznej szczególne miejsce zajęły wystąpienia dotyczące komunikacji międzykulturowej.

Monika Válková Maciejewska podjęła temat *Obraz polszczyzny obcokrajowców w polskich tekstach kultury*, odpowiadając na pytanie, czy w naszej literaturze współczesnej (i nie tylko) są obecni obcokrajowcy i jaką polszczyzną na kartach utworów się posługują (na podstawie Małgorzaty Musierowicz, Olgi Tokarczuk i innych).

Kolejnym wystąpieniem był referat wygłoszony przez Marzenę Baran pt. *Kultura jawna (obiektywna) i ukryta (subiektywna) w nauczaniu języka polskiego jako obcego. Rozwijanie kompetencji międzykulturowej w podejściu ukierunkowanym na działanie*. Celem referatu było wskazanie możliwości wykorzystywania filozofii, metodyki zadaniowej *task-based learning* do rozwijania kompetencji międzykulturowej uczących się języka polskiego jako obcego oraz podejścia ukierunkowanego na działanie.

Próbę pokazania, jakie znaczenie dla glottodydaktyki polonistycznej ma koncepcja lingwakultury wraz ze standardami kulturowymi, podjął Jacek Tomasz Kuchta w referacie *Viva Warszawa, czyli o komunikacji interkulturowej dla zaawansowanych*. Autor skoncentrował się na uczących się języka polskiego jako obcego z krajów niemieckiego obszaru językowego.

Alena Liniewicz w referacie pt. *Edukacja międzykulturowa w glottodydaktyce na przykładzie kursów polskiego dla obcokrajowców w Polskim Instytucie Językowym* wyjaśniła pojęcie kompetencji międzykulturowej, prezentując metody jej rozwijania oraz przedstawiając specyfikę funkcjonowania Polskiego Instytutu Językowego.

Obok wystąpień z zakresu glottodydaktyki polonistycznej obszerne miejsce zajęły prezentacje dotyczące dydaktyki języków obcych.

Z referatem pt. *Nauczanie języków obcych – nowe czasy, nowe wyzwania* wystąpił Sambor Grucza, skupiając się na wyjaśnianiu takich pojęć, jak nauczanie, model glottodydaktyczny czy język z punktu widzenia antropocentrycznej teorii języków ludzkich. Celem wystąpienia była odpowiedź na pytanie: jakie wyzwania dla nauczycieli języków obcych niosą za sobą zmiany zachodzące w obecnym świecie?

O nauczaniu języków obcych na ziemiach polskich w czasie zaborów mówiła Helena Błazińska, podkreślając, iż ówczesnej dydaktyce języków obcych przypisywano cel utylitarny.

Przyszłość tłumaczenia w nauczaniu języka rosyjskiego – nowe szanse, stare zagrożenia – pracę tak zatytułowaną zaprezentowała Katarzyna Oszust-Polak, wskazując zagadnienia istotne z punktu widzenia (bez)zasadności wykorzystywania elementów translacji w procesie nauczania języka obcego (szczególnie języka rosyjskiego). Badaczka wyeksponowała kompetencje językowe, w kształtowaniu których tłuczenie może być sprzymierzeńcem, przy równoczesnym zaprezentowaniu zagadnień językowych, gdzie stosowanie ćwiczeń translacyjnych może być nawet szkodliwe.

Problematyką akwizycji języka ukraińskiego u rusycystów zajęła się Dagmara Nowacka, natomiast Małgorzata Wideł-Ignaszczak podjęła kwestię komponentu leksykalnego w nauczaniu rosyjskiej komunikacji biznesowej, zwracając uwagę na wiodącą rolę słownictwa w procesie nauczania, które jest niezbędne w nabywaniu umiejętności komunikacyjnych. Prelegentka zauważyła, że nauczanie obcych języków specjalistycznych wymaga od lektora kompetencji lingwistycznej, fachowej i socjokulturowej, a także stosowania adekwatnych i różnorodnych metod dydaktycznych.

Mail – analiza wypowiedzi pisemnej uczniów szkoły ponadgimnazjalnej – w wystąpieniu pod takim tytułem Anna Kucharska pozytywnie oceniła wprowadzenie tej formy wypowiedzi do programu szkół. Autorka zauważyła, że wieloaspektowość i złożoność zadania, polegającego na napisaniu tekstu, sprawia uczniom wiele trudności, bowiem napisanie e-maila wymaga komunikacyjnych kompetencji językowych (lingwistycznych, socjolingwistycznych, pragmatycznych).

Z kolei Sebastian Piotrowski w wystąpieniu *Interakcje w klasie: jaka korzyść dla akwizycji języka obcego?* podkreślił, że interakcje wspierają w znaczący sposób akwizycję.

Agnieszka Karolczuk zaprezentowała czasopismo *Języki Obce w Szkole*, zachęcając do sięgania po nie przez nauczycieli. Skoncentrowała się również na poszukiwaniu mądrej różnorodności. Pisząc o efektach i „efektach” w ucze-

niu (się) języków obcych, odwołała się do znanych, stosowanych i opisywanych efektów traktowanych jako cel oraz finał etapu nauki, nie abstrahując od technik i sposobów zastosowań technologii uatrakcyjniających zajęcia z języka obcego. Badaczka nie pominęła również kwestii związanych z poczuciem zadowolenia ucznia z uczestnictwa w zajęciach. Rozważania końcowe poświęciła natomiast rozwijaniu warsztatu nauczyciela.

O kompetencji narracyjnej w języku ojczystym i języku obcym mówiła Urszula Paprocka-Piotrowska, zwracając uwagę na to, że aby zaszła narracja musi być na to przyzwolenie.

Joanna Sobańska-Jędrych w referacie *Kompetencje nauczycieli języków obcych w kształtowaniu uczniów uzdolnionych językowo – problemy i wyzwania* podkreśliła, iż kształcenie uczniów uzdolnionych stanowi wyzwanie dla nauczyciela. W dalszej części swoich rozważań wskazała kompetencje, jakie powinien mieć nauczyciel pracujący z osobą uzdolnioną językowo.

O *Kształceniu komunikacji ustnej na lekcji języka obcego – klasycznych i nowatorskich metodach nauczania i uczenia się* mówiła Sylwia Rapacka-Wojtala. Celem nauki języków obcych uczyniła rozwijanie kompetencji komunikacyjnych uczących się, szczególną uwagę zwracając na komunikację ustną, która jest częściej stosowana w życiu codziennym. Według autorki nauczyciel powinien uczyć tej sprawności w sposób efektywny, odpowiednio dobierając metody, techniki, strategie nauczania i uczenia się, a także środki dydaktyczne, kierując się wytycznymi Podstawy Programowej. Nieodzownym wręcz elementem procesu kształcenia tej kompetencji jest metodyczne przygotowanie nauczyciela oraz wzięcie pod uwagę możliwości i umiejętności grupy docelowej.

Konferencję zakończyło wystąpienie Henryka Dudy pt. *Czego dziś możemy nauczyć się od autora „Grammatyki rosyjskiej dla użytku Polaków znających dobrze grammatykę języka swego” (1837)?*, w którym zaprezentował publikację Franciszka Nowakowskiego, przedstawiając najważniejsze spostrzeżenia autora na temat nauki języka rosyjskiego przez Polaków. Prelegent wyjaśnił, na czym polega nowatorstwo w podejściu Nowakowskiego do nauczania języków obcych oraz dokonuje oceny prezentowanego podręcznika.

Konferencja *Nauczanie języków obcych – nowe czasy, stare problemy* to kolejne spotkanie, podczas którego główne miejsce zajęła glottodydaktyka polonistyczna, a obok niej także dydaktyka języków obcych. Wystąpienia prelegentów przyniosły wiele nowych spostrzeżeń i rozwiązań metodycznych poprawiających efekty kształcenia językowego, ale także pokazały potrzebę dalszych badań i wymiany doświadczeń.